



Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.

Környezetbarát Termék és
Európai Ökocímke Tanúsító Igazgatóság

1223 Budapest, Park utca 2.

Telefon: (+36-1) 362-8139

E-mail: info@okocimke.hu

www.okocimke.hu

KT-71

Textilöblítők

Követelményrendszer a magyar nemzeti „Környezetbarát Termék”
minősítő védjegy elnyeréséhez

Érvényes: 2025. december 31-ig.



Tartalom

1. Bevezetés.....	3
2. Nevezési feltételek	3
3. Minősítési feltételek.....	3
3.1. Érvényességi kör.....	3
4. Követelmények.....	4
4.1. Adagolási követelmények.....	6
4.2. Vízi szervezetekre gyakorolt mérgező hatás	6
4.3. Biológiai lebonthatóság.....	7
4.3.1. A felületaktív anyagok biológiai lebonthatósága	7
4.3.2. A szerves vegyületek biológiai lebonthatósága.....	7
4.4. A pálmaolaj, pálmamagbélolaj és származékaik fenntartható gazdálkodásból való beszerzése	8
4.5. Kizárt és korlátozás hatálya alá eső anyagok	9
4.5.1. Kizárt és korlátozás hatálya alá eső meghatározott anyagok	9
4.5.2. Veszélyes anyagok.....	10
4.5.3. Különös aggodalomra okot adó anyagok (SVHC-k)	12
4.5.4. Illatanyagok	13
4.5.5. Tartósítószeresek	13
4.5.6. Színezőanyagok	13
4.6. Csomagolás.....	14
4.6.1. Tömeg/hasznosság arány (THA)	14
4.6.2. Az újrahasznosítást megkönnyítő kialakítás.....	15
4.7. Használatra való alkalmasság	15
4.8. A felhasználók tájékoztatása	16
4.8.1. Adagolási utasítások.....	16
4.8.2. A csomagolás ártalmatlanítására vonatkozó információk	16
4.8.3. Környezetvédelmi információk.....	16
4.9. Védjegyelhelyezés	16
5. Szakértői értékelés	17
6. Védjegyhasználat.....	17
Melléklet: A nedvszívó képesség meghatározása	Hiba! A könyvjelző nem létezik.



1. Bevezetés

A textilöblítőket a gépi vagy kézi mosás végén az utolsó öblítővízben használják azzal a céllal, hogy a textil felületén maradt, a mosószerből származó anionos felületaktív anyagokat semlegesítsék, amit pozitív töltésű hidrophil csoportot tartalmazó kationos felületaktív hatóanyaguk révén tudnak elérni, ezáltal antisztatizáló hatást is ki tudnak fejteni. Fontos még a textíliát puhító hatásuk, amelyet egyéb összetevőkkel (pl. nemionos felületaktív anyag) is fokozhat a gyártó. A textilöblítők további lényeges feladata az illatosítás.

Az öblítőszer használata a mosószer használatahoz hasonlóan jelentős környezeti terhelést okoz az élővízben. E termékeket nagy mennyiségben használják a háztartásokban, ipari létesítményekben és a közintézetekben. A kedvezőbb környezeti tulajdonságokkal rendelkező termékek elterjedése számottevően csökkentheti a környezetterhelést.

A követelmények célja:

- a káros összetevők mennyiségének korlátozása, a környezetre gyakorolt terhelő hatás csökkentése, a csomagolási hulladék csökkentése,
- a veszélyes anyagok használatával kapcsolatos környezeti és egészségi kockázatok csökkentése vagy megelőzése,
- olyan tájékoztatás, amely alapján a fogyasztó a terméket hatékonyan tudja felhasználni, és minimálisra csökkentheti a környezetet terhelő hatást.

A termékek minősítésének jogi alapja a 9/2004. (V.25.) számú KvVM rendelettel módosított 29/1997. (VIII. 29.) KTM rendelet. A minősítő eljárás lefolytatására a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. Környezetbarát Termék és Európai Ökocímke Tanúsító Igazgatósága (továbbiakban: Igazgatóság) illetékes.

2. Nevezési feltételek

Egy eljárás keretében az azonos alapanyagokból, azonos összetétellel és gyártástechnológiával készült, azonos gyártótól származó termékek minősíthetők.

A védjegy elnyerésére a termékek hazai és külföldi gyártói vagy forgalmazói pályázhatnak.

3. Minősítési feltételek

3.1. ÉRVÉNYSÉGI KÖR

A „textilöblítők” termékcsoporthoz azokat a 648/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá tartozó mosási segédanyagokat foglalja magában, amelyeket a gépi vagy kézi mosás végén az utolsó öblítővízben használnak azzal a céllal, hogy a textil felületén maradt, a mosószerből származó anionos felületaktív anyagokat semlegesítsék pozitív töltésű hidrophil csoportot tartalmazó kationos felületaktív



hatóanyaguk révén, ezáltal antisztatizáló, textil puhító hatást tudnak kifejteni. A savas kémhatású készítmények képesek a mosás során a kemény vízből a szövetekre került ásványi sókat eltávolítani. A textilöblítők másik lényeges feladata az illatosítás, amelyet szintetikus illat kompozíciókkal érnek el.

Nem tartoznak ebbe a termékcsoporthoz a fertőtlenítő hatású öblítőszer, az illatgyöngyök valamint a mosási adalékok (pl. fertőtlenítő vagy vízlágyító szerek).

„Normál öblítő” az olyan öblítő, amelyben a kationos felületaktív anyag koncentrációja 0,5-5% .

„Koncentrált öblítő”: a kationos felületaktív anyag koncentrációja >5-15%.

„Szuperkoncentrált öblítő”: a kationos felületaktív anyag koncentrációja >15-30%.

4. Követelmények¹

A konkrét értékelési és ellenőrzési követelmények kritériumokként vannak megadva.

Amennyiben a pályázónak a kritériumoknak való megfelelés igazolására nyilatkozatokat, dokumentációkat, elemzéseket, vizsgálati jegyzőkönyveket vagy egyéb bizonyítékot kell benyújtania, azok származhatnak a pályázótól és/vagy adott esetben annak beszállítójától (beszállítóitól).

Az értékelés során előnyben részesülnek a vizsgáló- és kalibrálólaboratóriumokra vonatkozó harmonizált szabvány szerint akkreditált szervezetek által kiállított tanúsítványok és a termékek, folyamatok és szolgáltatások tanúsítását végző szervezetekre vonatkozó harmonizált szabvány szerint akkreditált szervezetek által végzett ellenőrzések. Az akkreditálást a 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelően kell elvégezni.

Adott esetben az egyes kritériumoknál feltüntetett vizsgálati módszerektől eltérő módszerek is használhatók, ha azok egyenértékűségét a pályázatot elbíráló Igazgatóság elfogadja.

Az Igazgatóság adott esetben a megfelelést igazoló dokumentációt kérhet, független ellenőrzéseket végezhet, illetve helyszíni látogatásokat tehet.

A nemzeti ökocímke odaítélésének előfeltétele, hogy a termék megfeleljen azon ország(ok) valamennyi vonatkozó jogi követelményének, amely(ek)ben a terméket forgalmazni kívánják. A pályázónak nyilatkozatot kell tennie arról, hogy a termék megfelel ennek a követelménynek.

Az okocímke.hu weboldalon elérhető „mosó- és tisztítószer-összetevők adatbázisa” (DID-jegyzék) a mosószerekben és kozmetikai készítményekben leggyakrabban használt alapanyagokat sorolja fel. Ez a jegyzék szolgál alapul a kritikus hígítási térfogat (KHT) értékének kiszámításához és az alapanyagok

¹ A követelményekhez felhasználásra kerültek a mosószerek uniós ökocímkéjének odaítélésére vonatkozó kritériumok megállapításáról szóló 2017/1218 (2017. június 23.) bizottsági határozatban foglalt kritériumok.



biológiai lebonthatóságának értékeléséhez. A DID-jegyzékben nem szereplő anyagok tekintetében a DID-jegyzék útmutatást ad a vonatkozó adatok kiszámításához vagy extrapolálásához.

Az Igazgatósághoz be kell nyújtani az összes felhasznált alapanyag jegyzékét, minden alapanyagnál feltüntetve annak kereskedelmi nevét (ha van), kémiai nevét, CAS-számát, DID-jegyzékbeli számát, az alapanyagból felhasznált mennyiséget, valamint a funkcióját és formáját a késztermék összetételében (ideértve a vízben oldódó fóliát is).

A tartósítószerket, illatanyagokat és színezőanyagokat a koncentrációjuktól függetlenül fel kell tüntetni. Az egyéb felhasznált anyagokat akkor kell feltüntetni, ha koncentrációjuk a termékben legalább 0,010 %(m/m).

A jegyzékben minden, nanoanyag formájában jelen lévő alapanyagot egyértelműen meg kell jelölni a mellette zárójelben lévő „nano” szóval.

Be kell nyújtani tovább a jegyzékben szereplő minden egyes felhasznált az 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelő anyagnak a biztonsági adatlapját. Amennyiben egy anyag biztonsági adatlapja azért nem áll rendelkezésre, mert az egy keverék része, a pályázónak a keverék adatlapját kell benyújtania.

MÉRÉSHATÁROK

Az ökológiai kritériumoknak való megfelelés az 1. táblázatban felsorolt összes alapanyag esetében követelmény.

1. táblázat: **A textilöblítők alapanyagaira vonatkozó határértékek kritériumonként (tömegszázalékban)**

Kritérium megnevezése		Felületaktív anyagok	Tartósítószerek	Színezőanyagok	Illatanyagok	Egyéb (pl. enzimek)
Vízi szervezetekre gyakorolt mérgező hatás		≥ 0,010	nincs határérték (*)	nincs határérték (*)	nincs határérték (*)	≥ 0,010
Biológiai lebonthatóság	Felületaktív anyagok	≥ 0,010	N/A	N/A	N/A	N/A
	Biotermék	≥ 0,010	nincs határérték (*)	nincs határérték (*)	nincs határérték (*)	≥ 0,010
A pálmaolaj fenntartható gazdálkodásból való beszerzése		≥ 0,010	N/A	N/A	N/A	≥ 0,010
Tilalom vagy korlátozás hatálya alá eső anyagok	Kizárt és korlátozás hatálya alá eső meghatározott anyagok	nincs határérték (*)	nincs határérték (*)	nincs határérték (*)	nincs határérték (*)	nincs határérték (*)
	Veszélyes anyagok	≥ 0,010	≥ 0,010	≥ 0,010	≥ 0,010	≥ 0,010
	Különös aggodalomra okot adó anyagok (SVHC-k)	nincs határérték (*)	nincs határérték (*)	nincs határérték (*)	nincs határérték (*)	nincs határérték (*)



Kritérium megnevezése	Felületaktív anyagok	Tartósítószer	Színezőanyagok	Illatanyagok	Egyéb (pl. enzimek)
Illatanyagok	N/A	N/A	N/A	nincs határérték (*)	N/A
Tartósítószer	N/A	nincs határérték (*)	N/A	N/A	N/A
Színezőanyagok	N/A	N/A	nincs határérték (*)	N/A	N/A
Enzimek	N/A	N/A	N/A	N/A	nincs határérték (*)

(*) „nincs határérték”: a koncentrációtól függetlenül (analitikai kimutatósi határ) az összes alapanyag esetében, kivéve a melléktermékeket és a nyersanyagokból származó szennyeződések, amelyek legfeljebb 0,010 %(m/m) koncentrációban lehetnek jelen a késztermékben;”.

N/A: nem alkalmazandó.

REFERENCIAADAG

Az ökocímke-kritériumoknak való megfelelés dokumentálása céljából végzett számításokhoz és a használatra való alkalmassági vizsgálathoz a gyártó által 4,5 kg töltet mellett egy kilogramm száraz mosnivaló mosás utáni öblítéséhez ajánlott öblítőszer mennyiséget kell referenciaadagnak tekinteni.

4.1. ADAGOLÁSI KÖVETELMÉNYEK

A referenciaadag nem haladhatja meg az alábbi mennyiségeket.

Terméktípus	Adagolás (g/1 kg mosnivaló)
Normál és koncentrált öblítő	6
Szuperkoncentrált öblítő	4

Értékelés és ellenőrzés: a pályázónak be kell nyújtania az adagolási utasításokat tartalmazó termék címkét vagy felhasználói útmutatót, valamint a folyékony és a gél állagú termékek sűrűségét (g/ml) igazoló dokumentációt.

4.2. VÍZI SZERVEZETEKRE GYAKOROLT MÉRGEZŐ HATÁS

A termék kritikus hígítási térfogata ($KHT_{krónikus}$) nem haladhatja meg a referenciaadagra vonatkozó 10 000 liter / 1 kg mosnivaló határértéket.

Értékelés és ellenőrzés: a pályázónak be kell nyújtania a termék $KHT_{krónikus}$ értékéhez kapcsolódó számítást. A $KHT_{krónikus}$ értékének kiszámításához táblázatkezelő munkalap tölthető le a nemzeti ökocímke weboldaláról.

A $KHT_{krónikus}$ értékét (a mikroorganizmusokat kivéve) a termék minden egyes i alapanyagára vonatkozóan a következő egyenlet segítségével kell kiszámítani:



$$\text{KHT}_{\text{krónikus}} = \sum \text{KHT} (i) = 1\,000 \cdot \sum \text{adag} (i) \cdot \frac{\text{LT} (i)}{\text{TT}_{\text{krónikus}} (i)}$$

ahol:

adag(i) : az i anyag tömege (g) a referenciaadagban;
LT(i) : az i anyag lebonthatósági tényezője;
TT_{krónikus}(i) : az i anyag krónikus toxicitási tényezője.

Az LT(i) és a TT_{krónikus}(i) értékének meg kell egyeznie a DID-jegyzék A. részének legfrissebb változatában megadott értékkel. Ha egy alapanyag nem szerepel az A. részben, a pályázónak az említett jegyzék B. részében leírt módszert követve kell megbecsülnie az értékeket, és mellékelnie kell a kapcsolódó dokumentációt.

4.3. BIOLÓGIAI LEBONTHATÓSÁG

4.3.1. A felületaktív anyagok biológiai lebonthatósága

Az összes felületaktív anyagnak (aerob körülmények között) könnyen lebomlónak kell lennie.

Minden olyan felületaktív anyagnak, amely az 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelő besorolása szerint veszélyes a vízi környezetre – akut, 1. kategória (H400) vagy krónikus, 3. kategória (H412) – anaerob körülmények között is biológiailag lebonthatónak kell lennie.

4.3.2. A szerves vegyületek biológiai lebonthatósága

A termék aerob úton biológiailag nem lebontható (biológiailag nehezen lebontható, aNBO) vagy anaerob úton biológiailag nem lebontható (anNBO) szervesanyag-tartalma a referenciaadagban nem haladhatja meg a következő határértékeket:

Terméktípus	aNBO (g/1 kg mosnivaló)	anNBO (g/1 kg mosnivaló)
Minden textilöblítő	0,10	0,70

Értékelés és ellenőrzés: a pályázónak dokumentumokkal kell igazolnia a felületaktív anyagok biológiai lebonthatóságát, valamint a termékre vonatkozó aNBO- és anNBO-számításokat. Az aNBO- és az anNBO-értékek kiszámításához táblázatkezelő munkalap tölthető le az okocimke.hu weboldalról.

Mind a felületaktív anyagok lebonthatósága, mind a szerves vegyületek aNBO és anNBO értékei esetében a DID-jegyzék legfrissebb változatára kell hivatkozni.



A DID-jegyzék A. részében nem szereplő alapanyagok esetében az említett jegyzék B. részében ismertetettek szerint, a szakirodalomból vagy egyéb forrásokból származó megfelelő információk vagy hiteles vizsgálati eredmények benyújtásával kell igazolni az aerob vagy anaerob biológiai lebonthatóságot.

A lebonthatóságra vonatkozó, fent leírt dokumentáció hiányában felületaktív anyagnak nem számító alapanyag esetében akkor lehet eltekinteni az anaerob lebonthatóságra vonatkozó követelmények teljesítésétől, ha az alábbi három lehetőség egyike teljesül:

1. az anyag könnyen lebomlik és adszorpciója alacsony szintű ($A < 25 \%$);
2. az anyag könnyen lebomlik és deszorpciója magas szintű ($D > 75 \%$);
3. az anyag könnyen lebomlik és nem bioakkumulatív ²

Az adszorpció/deszorpció szint vizsgálatát az OECD 106. iránymutatása szerint kell elvégezni.

4.4. A PÁLMAOLAJ, PÁLMA MAGBÉLOLAJ ÉS SZÁRMAZÉKAIK FENNTARTHATÓ GAZDÁLKODÁSBÓL VALÓ BESZERZÉSE

A termékekben felhasznált, pálmaolajból és pálmamagbélolajból származó alapanyagokat olyan ültetvényekről kell beszerezni, amelyek kielégítik egy olyan, fenntartható termelést tanúsító rendszer követelményeit, amely egy több érdekelt felet tömörítő, széles körű tagsággal rendelkező szervezetten alapul, amelyben nem kormányzati szervezetek, az ipar és a kormány is képviseltetik magukat, illetve amelyik figyelembe veszi a többek között a talajra, a biológiai sokféleségre, a szerves szénkészletekre és a természeti erőforrások megőrzésére gyakorolt környezeti hatásokat.

Értékelés és ellenőrzés: a pályázónak harmadik fél által kiállított tanúsítványok és felügyeleti lánc révén kell igazolnia, hogy az alapanyagok előállításához felhasznált pálmaolaj és pálmamagbélolaj fenntartható gazdálkodást folytató ültetvényekről származik.

Elfogadható a Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO) (Kerekasztal a fenntartható pálmaolaj-előállításért) (azonosságmegőrzés, elkülönítés vagy tömegmérleg szerinti) tanúsítvány, valamint más egyenértékű vagy szigorúbb fenntartható termelési rendszer keretében kiállított tanúsítvány.

A pálmaolaj és a pálmamagbélolaj kémiai származékai tekintetében a fenntarthatóság igazolása elfogadható olyan „book and claim” rendszer (forgalomképes tanúsítványok rendszere), mint a GreenPalm, vagy azzal egyenértékű rendszer által kiállított tanúsítványok révén, megadva az előző éves kereskedési időszak során beszerzett és beváltott GreenPalm tanúsítványok éves haladási jelentésekben közölt mennyiségét.

² Egy anyag akkor tekinthető nem bioakkumulatívnak, ha biokoncentrációs tényezője, $BCF < 100$ vagy oktanol-víz megoszlási hányadosa, $\log K_{ow} < 3,0$. Ha mind a BCF, mind a $\log K_{ow}$ értéke rendelkezésre áll, a BCF legnagyobb mért értékét kell alapul venni.



4.5. KIZÁRT ÉS KORLÁTOZÁS HATÁLYA ALÁ ESŐ ANYAGOK

4.5.1. Kizárt és korlátozás hatálya alá eső meghatározott anyagok

4.5.1.1. Kizárt anyagok

Az alábbiakban felsorolt anyagok semmilyen koncentrációban sem szerepelhetnek a termék összetételében:

- alkil-fenol-etoxilátok (APEO-k) és egyéb alkil-fenol-származékok,
- atranol,
- klóratranol,
- dietilén-triamin-pentaecetsav (DTPA),
- etilén-diamin-tetraecetsav (EDTA) és sói,
- formaldehid és az olyan anyagok, amelyekből felszabadul (pl. 2-bróm-2-nitropropán-1,3-diol, 5-bróm-5-nitro-1,3-dioxán, nátrium-hidroximetil-glicinát, diazolidinil-karbamid), kivéve a polialkoxi-vegyészettel kialakított felületaktív anyagokban előforduló formaldehidszennyeződéseket az alapanyag 0,010 %(m/m)-ának megfelelő koncentrációig,
- glutáraldehid,
- hidroxizohexil-3-ciklohexén-karboxaldehyd (HICC),
- mikroműanyagok,
- nanoezüst,
- nitropézsmák és policiklusos pézsmák,
- foszfátok,
- perfluorozott alkilátok,
- biológiai úton nehezen lebontható kvaterner ammóniumsók,
- reaktív klórvegyületek,
- rhodamin B,
- triklozán,
- 3-jód-2-propinil-butylkarbamát,

Értékelés és ellenőrzés: a pályázó köteles aláírt megfelelőségi nyilatkozatban megerősíteni – szükség esetén a beszállítók nyilatkozatait is mellékelve –, hogy a felsorolt anyagok semmilyen koncentrációban sem szerepelnek a termék összetételében.

4.5.1.2. Korlátozás hatálya alá eső anyagok

Az alábbiakban felsorolt anyagok nem szerepelhetnek a termék összetételében az itt megadottnál nagyobb koncentrációban:

- 2-metil-2H-izotiazol-3-on: 0,0050 %(m/m)
- 1,2-benzizotiazol-3(2H)-on: 0,0050 %(m/m),
- 5-klór-2-metil-4-izotiazolin-3-on/2-metil-4-izotiazolin-3-on: 0,0015 %(m/m).



A 648/2004/EK rendeletben előírt címkézési követelmény hatálya alá tartozó illatanyagok nem lehetnek jelen az anyag 0,010 %(m/m)-ának megfelelő, vagy azt meghaladó mennyiségben.

Értékelés és ellenőrzés: a pályázó köteles benyújtani a következő dokumentumokat:

- izotiazolinon vegyületek használata esetén aláírt megfelelőségi nyilatkozat – szükség esetén mellékelve a beszállítók nyilatkozatait is –, amely megerősíti, hogy a felhasznált izotiazolinon vegyületek mennyisége nem haladja meg az előírt határértékeket;
- aláírt megfelelőségi nyilatkozat – szükség esetén mellékelve a beszállítók nyilatkozatait vagy dokumentációit is –, amely megerősíti, hogy a 648/2004/EK rendeletben előírt címkézési követelmény hatálya alá tartozó illatanyagok nincsenek jelen az előírt határértékeket meghaladó mennyiségben.

4.5.2. Veszélyes anyagok

4.5.2.1. A késztermék

A késztermék nem lehet az 1272/2008/EK rendelet I. mellékletének meghatározása és a 2. táblázatban felsoroltak szerint akut toxicitású, célszervi toxicitású, légzőszervi vagy bőrszenzibilizáló, rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító vagy a vízi környezetre veszélyes besorolású, illetve ennek megfelelően címkézett anyag.

4.5.2.2. Alapanyagok

A termék nem tartalmazhat a késztermék 0,010 %(m/m)-ának megfelelő vagy azt meghaladó koncentrációban olyan alapanyagokat, amelyek kimerítik az 1272/2008/EK rendelet I. melléklete és a 2. táblázat felsorolása szerinti mérgező, a vízi környezetre veszélyes, légzőszervi vagy bőrszenzibilizáló, rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyagként való besorolás feltételeit.

Amennyiben az 1272/2008/EK rendelet 10. cikke szerint meghatározott általános vagy egyedi koncentrációs határértékek szigorúbbak, azokat kell alkalmazni.

2. táblázat: A veszélyességi osztályozás korlátozásai és kategóriái

Akut toxicitás	
1. és 2. kategória	3. kategória
H300 Lenyelve halálos	H301 Lenyelve mérgező
H310 Bőrrel érintkezve halálos	H311 Bőrrel érintkezve mérgező
H330 Belélegezve halálos	H331 Belélegezve mérgező
H304 Lenyelve és a légutakba kerülve halálos lehet	EUH070 Szembe kerülve mérgező
Célszervi toxicitás	
1. kategória	2. kategória
H370 Károsítja a szerveket	H371 Károsíthatja a szerveket
H372 Ismétlődő vagy hosszabb expozíció esetén károsítja a szerveket	H373 Ismétlődő vagy hosszabb expozíció esetén károsíthatja a szerveket



Légzőszervi és bőrszenzibilizáció	
1A/1. kategória	1B. kategória
H317 Allergiás bőrreakciót válthat ki	H317 Allergiás bőrreakciót válthat ki
H334 Belélegezve allergiás és asztmás tüneteket és nehéz légzést okozhat	H334 Belélegezve allergiás és asztmás tüneteket és nehéz légzést okozhat
Rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító	
1A. és 1B. kategória	2. kategória
H340 Genetikai károsodást okozhat	H341 Feltehetően genetikai károsodást okoz
H350 Rákot okozhat	H351 Feltehetően rákot okoz
H350i Belélegezve rákot okozhat	
H360F Károsíthatja a termékenységet	H361f Feltehetően károsítja a termékenységet
H360D Károsíthatja a születendő gyermeket	H361d Feltehetően károsítja a születendő gyermeket
H360FD Károsíthatja a termékenységet és a születendő gyermeket.	H361fd Feltehetően károsítja a termékenységet vagy a születendő gyermeket.
H360Fd Károsíthatja a termékenységet vagy feltehetően károsítja a születendő gyermeket.	H362 A szoptatott gyermeket károsíthatja
H360Df Károsíthatja a születendő gyermeket vagy feltehetően károsítja a termékenységet.	
A vízi környezetre veszélyes	
1. és 2. kategória	3. és 4. kategória
H400 Nagyon mérgező a vízi élővilágra	H412 Ártalmas a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz
H410 Nagyon mérgező a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz	H413 Hosszan tartó ártalmas hatást gyakorolhat a vízi élővilágra
H411 Mérgező a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz	
Veszélyes az ózonrétegre	
H420 Veszélyes az ózonrétegre	

Ez a kritérium nem vonatkozik az 1907/2006/EK rendelet 2. cikke (7) bekezdése a) és b) pontjának hatálya alá tartozó alapanyagokra; az említett pontok azokat a kritériumokat állapítják meg, amelyek alapján a szóban forgó rendelet IV. és V. mellékletében felsorolt anyagok mentességet kapnak a regisztrációs, továbbfelhasználói és értékelési követelmények alól. Annak megállapításához, hogy az említett kizárás alkalmazható-e, a pályázónak ellenőriznie kell minden olyan alapanyagot, amely 0,010 %(m/m)-ot meghaladó koncentrációban van jelen a termékben.

A 3. táblázatban felsorolt anyagok és keverékek mentesülnek a feltételrendszer 4.5.2.2. pontjának rendelkezései alól.



3. táblázat: **Mentesített anyagok**

Anyag	Az 1272/2008/EK rendelet szerinti osztályozás	Figyelmeztető mondat
Felületaktív anyagok	A vízi környezetre veszélyes – akut veszélyesség, 1. kategória	H400 Nagyon mérgező a vízi élővilágra.
	A vízi környezetre veszélyes – krónikus veszélyesség, 3. kategória	H412 Ártalmas a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz
Szubtilizin	A vízi környezetre veszélyes – akut veszélyesség, 1. kategória	H400 Nagyon mérgező a vízi élővilágra
	A vízi környezetre veszélyes – krónikus veszélyesség, 2. kategória	H411 Mérgező a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz
Az NTA, az MGDA és a GLDA szennyeződéseként (*3)	Rákkeltő hatás, 2. veszélyességi kategória	H351 Feltehetően rákot okoz

(*2) A stabilizálószereket és a készítmények más segédanyagait is beleértve.

(*3) A nyersanyagban 0,2 % alatti koncentrációban, amennyiben a késztermékben az összkoncentráció 0,10 % alatt van. 2019.3.15. L 73/192 Az Európai Unió Hivatalos Lapja HU.

Értékelés és ellenőrzés: a pályázó köteles igazolni, hogy a késztermék és minden, a késztermékben 0,010 %(m/m)-et meghaladó koncentrációban jelen lévő alapanyag megfelel e kritériumnak. A pályázó köteles aláírt megfelelőségi nyilatkozatban megerősíteni – szükség esetén a beszállítók nyilatkozatait vagy biztonsági adatlapot is mellékelve –, hogy ezen anyagok egyike sem meríti ki a termékben jelen lévő formá(k)ban és fizikai állapot(ok)ban a 2. táblázatban felsorolt figyelmeztető mondatok szerinti besorolás feltételeit.

Az 1907/2006/EK rendelet IV. és V. mellékletében felsorolt anyagok esetében, amelyek az említett rendelet 2. cikke (7) bekezdésének a) és b) pontjában foglaltak értelmében mentesülnek a rendelet szerinti regisztrációs kötelezettség alól, a megfelelés igazolására elegendő a pályázó ilyen értelmű nyilatkozata.

A pályázó köteles aláírt megfelelőségi nyilatkozatban megerősíteni – szükség esetén a beszállítók nyilatkozatait vagy biztonsági adatlapot is mellékelve – a mentességet élvező alapanyagok jelenlétét.

4.5.3. Különös aggodalomra okot adó anyagok (SVHC-k)

A késztermék nem tartalmazhat olyan alapanyagot, amelyet az 1907/2006/EK rendelet 59. cikkének (1) bekezdésében leírt, a különös aggodalomra okot adó anyagok jelöltlistájának összeállítására szolgáló eljárás szerint azonosítottak.

Értékelés és ellenőrzés: a pályázó köteles aláírt megfelelőségi nyilatkozatban megerősíteni – szükség esetén a beszállítók nyilatkozatait vagy biztonsági adatlapot is mellékelve –, hogy a termék a jelöltlistán szereplő anyagok egyikét sem tartalmazza.

A pályázatban a különös aggodalomra okot adó anyagok legfrissebb (a pályázat benyújtásának napján érvényes) jegyzékére kell hivatkozni.



4.5.4. Illatanyagok

A termékhez illatanyagként hozzáadott valamennyi alapanyagot a Nemzetközi Illatanyagipari Szövetség (IFRA) eljárási kódexének megfelelően kell gyártani és kezelni. A gyártónak be kell tartania az IFRA-szabványoknak a felhasználási tilalomra, a korlátozott felhasználásra, valamint az anyagtisztasági követelményekre vonatkozó ajánlásait.

Értékelés és ellenőrzés: a beszállító vagy adott esetben az illatanyag gyártója köteles aláírt megfelelőségi nyilatkozatot benyújtani.

4.5.5. Tartósítószer

- I. A termék kizárólag tartósítás céljából és csak az e célnak megfelelő mennyiségben tartalmazhat tartósítószereket. Ez nem vonatkozik a felületaktív anyagokra, amelyeknek biocid tulajdonságaik is lehetnek.
- II. A termék tartalmazhat tartósítószereket, feltéve, hogy azok nem bioakkumulatívak. Egy tartósítószer akkor tekinthető nem bioakkumulatívnak, ha biokoncentrációs tényezője, BCF < 100 vagy bioakkumulációs potenciálja, log Kow < 3,0. Ha mind a BCF, mind a log Kow értéke rendelkezésre áll, a BCF legnagyobb mért értékét kell alapul venni.
- III. Tilos a csomagoláson vagy bármely egyéb tájékoztató anyagban azt állítani vagy sugallni, hogy a termék mikrobaölő vagy fertőtlenítő hatású.

Értékelés és ellenőrzés: a pályázó köteles minden hozzáadott tartósítószerrel aláírt megfelelőségi nyilatkozatot benyújtani – szükség esetén a beszállítók nyilatkozatait is mellékelve –, valamint csatolni azok biztonsági adatlapját és a BCF vagy log Kow értékeikre vonatkozó információkat. A pályázónak emellett be kell nyújtania a csomagolás illusztrációját is.

4.5.6. Színezőanyagok

A termékben található színezőanyagok nem lehetnek bioakkumulatívak.

Egy színezőanyag akkor tekinthető nem bioakkumulatívnak, ha biokoncentrációs tényezője, BCF < 100 vagy bioakkumulációs potenciálja, log Kow < 3,0. Ha mind a BCF, mind a log Kow értéke rendelkezésre áll, a BCF legnagyobb mért értékét kell alapul venni. Az élelmiszerekben való felhasználásra engedélyezett színezőanyagok esetében nem szükséges benyújtani a bioakkumulációs potenciálra vonatkozó dokumentációt.

Értékelés és ellenőrzés: a pályázó köteles aláírt megfelelőségi nyilatkozatot benyújtani – szükség esetén a beszállítók nyilatkozatait is mellékelve – minden hozzáadott színezőanyagról, valamint mellékelni azok biztonsági adatlapját és információkat azok BCF vagy log Kow értékeiről vagy olyan dokumentációt, amely igazolja, hogy a színezőanyag élelmiszerekben való felhasználását engedélyezték.



4.6. CSOMAGOLÁS

4.6.1. Tömeg/hasznosság arány (THA)

A termék tömeg/hasznosság aránya (THA), amelyet csak az elsődleges csomagolásra kell kiszámítani, nem haladhatja meg a referenciaadagra vonatkozó következő értékeket.

Terméktípus	THA (g/1kg mosnivaló)
Normál és koncentrált öblítő	0,55
Szuperkoncentrált öblítő	0,45

E követelmény alól mentesül a több mint 80 %-ban fogyasztás utáni újrahasznosított anyagokból előállított elsődleges csomagolás.

Értékelés és ellenőrzés: a pályázónak be kell nyújtania a termék THA értékéhez kapcsolódó számítást. Amennyiben a terméket különböző csomagolásokban értékesítik (például különböző térfogatokkal), a számítást valamennyi olyan csomagolásméretre vonatkozóan be kell nyújtani, amelyre kértek ökcímekét.

A THA kiszámítása a következőképpen történik:

$$THA = \sum((T_i + H_i)/(D_i \times R_i))$$

ahol:

- T_i: az *i* elsődleges csomagolás tömege (g);
- H_i: az *i* elsődleges csomagolás fogyasztás után nem újrahasznosított részének tömege (g); H_i = T_i, hacsak a pályázó ettől eltérő arányt nem tud igazolni;
- D_i: az *i* elsődleges csomagolásban található referenciadózisok száma. Használatra kész termékek esetében D_i = a termék volumene (literben);
- R_i: újratöltési mutató. R_i = 1 (a csomagolást nem használják újra ugyanarra a célra) vagy R_i = 2 (ha a pályázó dokumentációval bizonyítani tudja, hogy a csomagolás összetevője ugyanarra a célra újrahasználható, és forgalmaznak utántöltőket).

A pályázó köteles aláírt megfelelőségi nyilatkozatban megerősíteni a csomagolás fogyasztás utáni újrahasznosítottanyag-tartalmát, és mellékelni az erre vonatkozó dokumentációt. A csomagolás akkor minősül fogyasztás után újrahasznosítottnak, ha alapanyaga a csomagolásgyártók forgalmazási szakaszából vagy a fogyasztói szakaszból származik.



4.6.2. Az újrahasznosítást megkönnyítő kialakítás

A műanyag csomagolást úgy kell kialakítani, hogy megkönnyítse a hatékony újrahasznosítást, vagyis kerülni kell azon lehetséges szennyező anyagok és összeférhetetlen anyagok használatát, amelyek tudvalevőleg megnehezítik a szétválasztást és az újrafeldolgozást, vagy csökkentik az újrahasznosítható anyag minőségét. A címke vagy csomagolóanyagra húzható címke, a záróelem és adott esetben a záróréteg-bevonatok sem külön-külön, sem együttesen nem tartalmazhatják a 4. táblázatban felsorolt anyagokat és összetevőket.

4. táblázat: **A csomagolás alkotóelemeihez fel nem használható anyagok és összetevők**

A csomagolás alkotóeleme	Kizárt anyagok és összetevők (*)
Címke vagy csomagolóanyagra húzható címke	<ul style="list-style-type: none">— PS címke vagy csomagolóanyagra húzható címke PET, PP vagy HDPE palackkal együtt— PVC címke vagy csomagolóanyagra húzható címke PET, PP vagy HDPE palackkal együtt— PETG címke vagy csomagolóanyagra húzható címke PET palackkal együtt— 1 g/cm³-nél nagyobb sűrűségű más műanyagból készült címke vagy csomagolóanyagra húzható címke PET palackkal együtt— 1 g/cm³-nél kisebb sűrűségű más műanyagból készült címke vagy csomagolóanyagra húzható címke PP vagy HDPE palackkal együtt— fémezett címkék vagy csomagolóanyagra húzható címkék vagy a csomagolótestre fröccsöntött címkék (szerszámban címkézés)
Záróelemek	<ul style="list-style-type: none">— PS záróelem PET, PP vagy HDPE palackkal együtt— PVC záróelem PET, PP vagy HDPE palackkal együtt— PETG záróelem vagy 1 g/cm³-nél nagyobb sűrűségű anyagból készült záróelem PET palackkal együtt— a palacktól nem könnyen elválasztható fém, üveg vagy EVA záróelemek— szilikon záróelemek. Kivételt képeznek az 1 g/cm³-nél kisebb sűrűségű szilikon záróelemek PET palackkal együtt és az 1 g/cm³-nél nagyobb sűrűségű szilikon záróelemek HDPE vagy PP palackkal együtt.— olyan fémfóliák vagy védőzárak, amelyek a termék felnyitása után is a palackhoz vagy a záróelemhez rögzítve maradnak
Záróréteg-bevonatok	Poliamid, funkcionális poliolefinok, fémezett és fényvédő zárórétegek

Értékelés és ellenőrzés: a pályázó köteles aláírt megfelelőségi nyilatkozatot benyújtani, amelyben megadja a csomagolás, ezen belül a tartály, a címke vagy a csomagolóanyagra húzható címke, a ragasztók, a záróelem és adott esetben a záróréteg-bevonat anyagösszetételét, továbbá fényképeket vagy műszaki rajzokat az elsődleges csomagolásról.

4.7. HASZNÁLATRA VALÓ ALKALMASSÁG

A termék nem ronthatja jelentős mértékben a textíliák nedvszívó képességét. A termékkel kezelt textília nedvszívó képességének el kell érnie vagy meg kell haladnia a kontroll textília nedvszívó képességének 80%-át.



Értékelés és ellenőrzés: A nedvszívó képességre gyakorolt hatás mérését a mellékletben ismertetett „A nedvszívó képesség meghatározása”_módszer szerint kell elvégezni. A pályázónak dokumentációt kell benyújtania, amely igazolja, hogy a terméket a mellékletben meghatározott feltételek mellett vizsgálták, és hogy az eredmények azt mutatták, hogy a termék nem rontja az előírtnál nagyobb mértékben a textilá nedvszívó képességét az öblítőszerrel nem kezelt textíliához képest. A kérelmezőnek szükség esetén olyan dokumentációt is rendelkezésre kell bocsátania, amely igazolja a vonatkozó harmonizált szabványokban a vizsgáló- és kalibrálólaboratóriumok számára előírt laboratóriumi követelményeknek való megfelelést.

Egyenértékű vizsgálat is végrehajtható, amennyiben az illetékes testület az egyenértékűséget értékelte és elfogadta.

4.8. A FELHASZNÁLÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A termékhez használati utasítást kell mellékelni annak érdekében, hogy maximalizálni lehessen a termék hatékonyságát, minimálisra lehessen csökkenteni a képződő hulladékot, valamint csökkenteni lehessen a vízszennyezést és a természeti erőforrások felhasználását. Ezen utasításnak olvasható formában, grafikusán ábrázolva vagy ikonok formájában tartalmaznia kell a következő információkat:

4.8.1. Adagolási utasítások

A pályázónak megfelelő módon segítenie kell a fogyasztókat az ajánlott adagolás betartásában, ehhez rendelkezésükre kell bocsátania az adagolási utasítást, és egy alkalmas adagolási rendszert (pl. kupak).

Az adagolási utasításban a gépi és a kézi öblítésre vonatkozó adagolást egyaránt fel kell tüntetni.

4.8.2. A csomagolás ártalmatlanítására vonatkozó információk

Az elsődleges csomagoláson fel kell tüntetni a csomagolás újrafelhasználására, újrahasznosítására és a csomagolási hulladék megfelelő elhelyezésére vonatkozó információkat.

4.8.3. Környezetvédelmi információk

Az elsődleges csomagoláson szövegesen fel kell tüntetni, hogy a káros környezeti hatások minimálisra csökkentése érdekében fontos betartani a helyes adagolást.

Értékelés és ellenőrzés: a pályázó köteles aláírt megfelelőségi nyilatkozatot benyújtani, és mellékelni hozzá a termékcímke mintáját.

4.9. VÉDJEGYELHELYEZÉS

A pályázónak a termék dokumentációjában, tájékoztató anyagában el kell helyeznie a 29/1997. (VIII. 29.) számú KTM rendelet 2. mellékletében előírt kétmezős „Környezetbarát Termék” címkét.



A címke 2. mezőjében a következők közül választott, környezetbarát tulajdonságokra utaló felirato(ka)t kell feltüntetni:

- Csökkentett vízi környezetre gyakorolt hatás
- Korlátozott veszélyesanyag-tartalom
- Mérsékelt nedvszívó-képességet csökkentő hatás

Értékelés és ellenőrzés: A pályázathoz csatolni kell a védjegynek a termék dokumentációjában, tájékoztató anyagaiban való elhelyezésre vonatkozó tervét és az ökocímkének helyet adó termékcímkének vagy csomagolás illusztrációjának a mintáját.

5. Szakértői értékelés

A pályázat értékelését az Igazgatóság végzi, annak költségei az Igazgatóságot terhelik.

6. Védjegyhasználat

- A pályázó kijelenti, hogy termékein a védjegyhasználattal jogszabályt nem sért.
- A „Környezetbarát Termék” védjegy elhelyezése és használata kizárólag a Gyártó és a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. által cégszerűen aláírt, határozott időre szóló védjegyhasználati szerződés alapján lehetséges.
- A védjegyfelhasználó kötelezi magát arra, hogy a védjegy használatának a szerződésben rögzített időtartama alatt betartja a termékre meghatározott minősítési követelményeket.
- A védjegyhasználat meghosszabbítása a Gyártónál/Forgalmazónál a lejárat előtt 3 hónappal indított egyszerűsített eljárással történik.

© Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.
Budapest, 2021

A nedvszívó képesség meghatározása

Eszközök és vegyszerek

- Fehér frottír 100% pamutszövet, melynek tömege kb. 300 g/m², mérete: kb. 80 x 50 cm
- Főzőpohár: 1 L-es, 2 db
- Fémből vagy fából készült bemeztőszerkezet (ld. az 1. ábrát), amelyre a textilcsíkok felerősíthetők. A keret magassága az alsó és felső keret belső része között: 29 cm, az alsó és felső lécre egymással szemben felhelyezett fémkampók behajlított vége közötti távolság: 26 cm. A keret belső szélessége 16,5 cm. A keret alsó részére két lapos műanyag láb kerül.



1. ábra: A bemeztőszerkezet

- 2 x 6 db csavaros kihegyezett fémkampó a textilcsíkok felerősítéséhez.
- Üvegkád a bemeztítéshez
- Stopperóra
- Kálium-permanganát, 1 g/100 cm³ koncentrációjú 23-25 °C-os oldata
- A vizsgálatot befolyásolja a levegő hőmérséklete, ezért a nyári melegben szükség van termosztált helyiségre.

A vizsgálat előkészítése

A szövetet automata mosógépben, a gyártó által javasolt mennyiségű folyékony mosószerben kimossuk 40 °C-on, öblítőszer adagolása nélkül. Kifüggesztjük a szövetet szárítóállványra. Száradás után a szöveteket 27 x 1,5 cm-es csíkokra vágjuk. Fontos a szélesség pontos betartása!

A két főzőpohárba 1-1 liter csapvizet töltünk, és az egyik főzőpohárba a gyártó által 4-5 kg ruhához, a normál puhasághoz és illathoz ajánlott mennyiség tizedrészének megfelelő mennyiségű, vizsgálandó öblítőszer adunk, majd homogenizáljuk. A másik főzőpohárban lévő víz a kontrollszövet fürdője.



A fürdőkebe 3-3 szövetcsíkot (kontroll-minta) teszünk és 10 percig tartjuk a folyadékban. Ezután a szövetcsíkokat 24 órán át, szobahőmérsékleten felfüggesztve szárítjuk. A száraz szövetcsíkokat felerősítjük a kihegyezett végű kampókkal ellátott bemerítőszerkezetre. A szövetcsíkok ne feszüljenek, de ne legyenek lazák sem.

A vizsgálat végrehajtása

A vizsgálatot 23-25 °C-on végezzük. A kádat megtöltjük a kálium-permanganát oldattal, majd a bemerítőszerkezetet a rögzített szövetcsíkokkal együtt behelyezzük a kádba. A folyadék 7 cm magasságig érje a szövetcsíkokat. 5 perc után kiemeljük a szerkezetet a csíkokkal együtt. A textilcsíkok száradása után lemérjük a lila elszíneződések magasságát 0,1 cm pontossággal.



2. ábra: A minták a kádból történő kiemelés után

Az eredmény kiértékelése

A nedvszívó képességet az öblítőszerral kezelt szövetcsíkokon felszívódott és az öblítőszerral nem kezelt, kontroll szövetcsíkokon felszívódott folyadékfrontok magasságaiból számított számtani középértékek hányadosaként számítjuk ki százalékban kifejezve.